

IS DE TREIN AAN HET VASTLOPEN?

Er is de afgelopen 25 jaar heel wat veranderd op het vlak van administratieve vereenvoudiging. Het doel was altijd hetzelfde: de verplichte administratieve formaliteiten van de overheid voor ondernemingen, organisaties of personen vergemakkelijken en vereenvoudigen.

In elke onderneming of organisatie moeten werknemers, de ondernemer zelf of externe dienstverleners (zoals sociale secretariaten, boekhouders, consultants ...) flink wat tijd vrijmaken voor formaliteiten. Dat kan gaan over het invullen van aangiftes of formulieren, voldoen aan registratie- en vergunningsverplichtingen, het bewaren van bepaalde documenten of gegevens en ga zo maar door. Dat gaat gepaard met loonkosten, vergoedingen en productiviteitsverlies. Het vereenvoudigen en vergemakkelijken van administratieve formaliteiten vermindert de lasten voor de onderneming.

EEN EERSTE MIJLPAAL VOOR ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

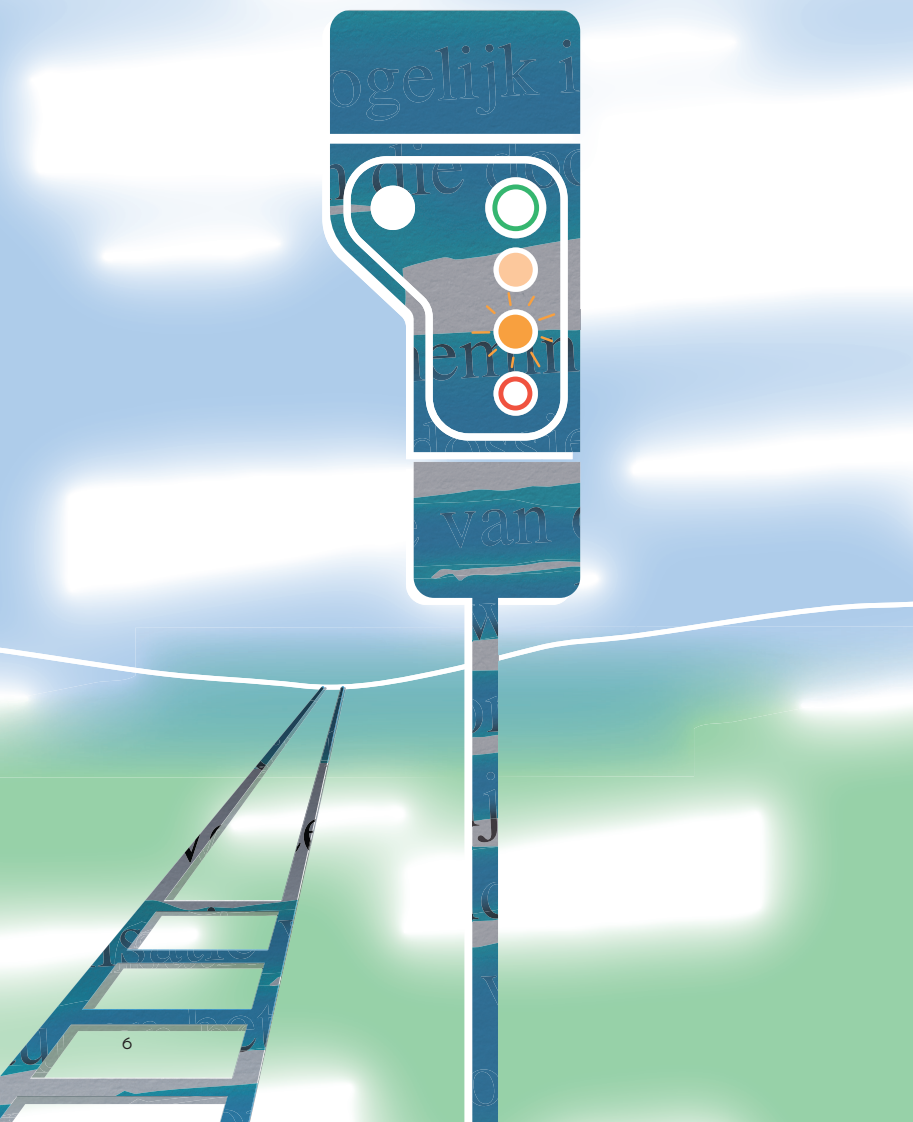
In 1998 stond administratieve vereenvoudiging hoog op de politieke agenda. Dankzij de programmawet van 10 februari 1998 werd toen, in de schoot van de Kanselarij van de Eerste Minister, de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (DAV) opgericht.

De DAV kreeg de opdracht om de administratieve complexiteit voor ondernemingen en de daarmee gepaard gaande verplichtingen aan te pakken, door een methode te ontwikkelen en toe te passen om de kosten die, met name voor ondernemingen en kmo's, voortvloeien uit reglementering, formaliteiten en administratieve procedures van federale administraties en andere organismen te becijferen.

De rol van de DAV bestond enerzijds in de kosten van de verschillende administratieve lasten in te schatten en anderzijds concrete voorstellen te doen om die lasten te verminderen. In 2022 werden de taken van de DAV overgedragen aan de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (FOD BOSa).

ONDERNEMINGEN GOED VERTEGENWOORDIGD IN HET STURINGSCOMITÉ

Al van bij het ontstaan van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging leek het vanzelfsprekend om de sturing van zijn werkzaamheden aan een comité toe te vertrouwen. Alle stakeholders moesten namelijk bij het proces worden betrokken: vertegenwoordigers van de betrokken ministers, ondernemingen en overheids-

diensten en de sociale partners als vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Het Sturingscomité, dat nu onderdeel is van de FOD BOSA, heeft achttien stemgerechtigde leden. Ook het VBO zetelt binnen dat comité, naast onder meer sectorfederaties Agoria en Embuild, UCM en Unizo. Het Sturingscomité staat in voor het opstellen van het jaarlijkse werkprogramma en het goedkeuren van het jaarverslag.

BEOORDELING ADMINISTRatieve LASTEN

In het kader van de versterking van Europa hebben de regels zich de afgelopen decennia opgestapeld en is de regelgeving duidelijk complexer geworden. In de hele EU wordt ondertussen gekeken naar de impact van die regels op de administratieve lasten. Het gaat er niet om de strategische doelstellingen van de regelgeving in twijfel te trekken, maar wel om de werkelijke kosten die de naleving ervan met zich meebrengt voor burgers, ondernemingen en overheden, te berekenen. En om de nodige vereenvoudigingen door te voeren.

Er worden twee methodes gebruikt voor het ramen van de administratieve lasten en het beoordelen van de resultaten van initiatieven om die lasten te verminderen:

- DE EERSTE METHODE, GERICHT OP HET MICRO-ECONOMISCHE NIVEAU**, meet de administratieve lasten van de geldende regelgevingen, geselecteerd op basis van welbepaalde doelstellingen. Het Standard Cost Model (SCM) wordt door verschillende Europese lidstaten en de Europese Commissie gebruikt om de administratieve lasten te kunnen uitdrukken in monetaire termen. In België heeft de dienst die verantwoordelijk is voor het kwantificeren van administratieve lasten zijn eigen methode ontwikkeld, de Kafka-methode, een aan de Belgische context aangepaste versie van de SCM.
- DE TWEDE METHODE, GERICHT OP HET MACRO-ECONOMISCHE NIVEAU**, is een tweejaarlijkse enquête van het Federaal Planbureau (FPB) over de perceptie van administratieve lasten bij een representatief staal van ondernemingen en zelfstandigen.

WAT DE CIJFERS NIET ZEGGEN

We stellen vast dat de administratieve lasten over een lange termijn, meer bepaald twee decennia, zijn afgenomen. Als we kijken naar de cijfers van de tweejaarlijkse enquête van het FPB is het relatieve gewicht van de administratieve lasten met meer dan twee derde verminderd, van 3,48% van het bbp in 2000 tot 1,08% van het bbp in 2022. In 2022 werd de kost van die lasten wel nog geschat op 5,99 miljard euro.

Uit de tweejaarlijkse enquête van het FPB blijkt evenwel dat ondernemers en zelfstandigen vinden dat die kosten juist zijn gestegen. Vanwaar die kloof? Ten eerste omdat de vooruitgang de laatste jaren lijkt te stagneren.

Maar ook omdat de FPB-enquête de administratieve kosten slechts bekijkt op drie gebieden: fiscaliteit, werkgelegenheid en milieu. Het FPB houdt bijvoorbeeld geen rekening met verplichtingen inzake gegevensbescherming en privacy die, met name door de GDPR, explosief zijn gestegen. Ook de meer recente en ongetwijfeld toenemende verplichtingen met betrekking tot duurzaamheidsrapportage (ESG) worden niet meegeteld¹.

Voorbeelden van vereenvoudigingsinitiatieven die hebben bijgedragen tot een vermindering van het papierwerk zijn onder andere de in 2017 gelanceerde itsme-app als eenvoudig en veilig identificatiemiddel, de eBox van de Sociale Zekerheid die steeds meer wordt gebruikt, de bredere verspreiding van elektronische maaltijdcheques en de introductie van elektronische ecocheques, en het ruimere gebruik van de Digiflow-toepassing door federale en regionale overheden in het kader van de digitalisering van de procedures rond overheidsopdrachten (eProcurement).

"NA EEN DALING IN ADMINISTRatieve FORMALITEITEN DE AFGELOPEN DECENNIA, GAAT HET WEER OMHOOG"

EVOLUTIE VAN DE TOTALE KOST VAN DE ADMINISTRatieve LASTEN

	ONDERNEMINGEN		ZELFSTANDIGEN		TOTAAL	
	in miljard euro	in % van het bbp	in miljard euro	in % van het bbp	in miljard euro	in % van het bbp
2000	6,28	2,55	2,29	0,93	8,57	3,48
2002	6,31	2,41	2,66	1,02	8,97	3,43
2004	4,91	1,73	2,37	0,84	7,28	2,57
2006	6,46	2,05	1,22	0,39	7,68	2,44
2008	4,58	1,33	1,34	0,39	5,92	1,72
2010	5,07	1,43	1,28	0,36	6,35	1,79
2012	5,13	1,37	1,23	0,33	6,36	1,70
2014	5,52	1,38	1,12	0,28	6,64	1,66
2016	5,93	1,40	0,86	0,20	6,79	1,60
2020	3,81	0,83	1,13	0,25	4,94	1,08
2022	5,03	0,91	0,96	0,17	5,99	1,08

Bron: Cijfers Planbureau 2023

CONCLUSIE

Er werden duidelijk inspanningen geleverd om de administratie te vereenvoudigen en de behaalde resultaten zijn aanzienlijk. Administratieve vereenvoudiging mag echter geen exclusieve opdracht zijn van één minister, één staatssecretaris of één specifieke overheidsdienst. Het gaat om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de volledige regeringsploeg en alle overheidsdiensten. Administratieve vereenvoudiging moet dan ook een prioriteit blijven bij het aannemen van nieuwe regelgeving. □

¹ Administratieve rompslomp kost bedrijven en zelfstandigen zes miljard, De Standaard, vrijdag 19 januari 2024